

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Legii pentru modificarea și completarea art. 10 din Legea nr. 151 din 30 iulie 2015 cu privire la Agentul guvernamental

Numele inițiatorului și a autorului, precum și a participanților la elaborarea proiectului. Scopul și obiectivele urmărite.

Întru executarea Hotărîrii Curții Constituționale nr. 16 din 18 mai 2016 privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 alin. (4) Legii cu privire la agentul guvernamental Ministerul Justiției a elaborat proiectul Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 151 din 30 iulie 2015 cu privire la Agentul guvernamental.

Proiectul are drept scop asigurarea eliminării constrîngerilor asupra dreptului de acces a persoanelor la materialele din dosarele ce se află în procedura Agentului guvernamental.

Expunerea problemelor abordate în proiect prin prisma cadrului normativ în vigoare, argumentarea necesității de reglementare, evidențierea elementelor noi

Astfel, potrivit Hotărîrii Curții Constituționale nr. 16 din 18 mai 2016 privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 alin. (4) Legii cu privire la agentul guvernamental a fost declarat neconstituțional art. 10 alin. (4) din Legea sus enunțată, care prevedea limitarea accesului la corespondența Agentului guvernamental cu Curtea Europeană și cu alte autorități, precum și la materialele din dosarele ce se află în procedura Agentului guvernamental.

Prin urmare, s-a constatat că prevederile supuse controlului constituționalității limitează nejustificat accesul la corespondență și materialele dosarelor aflate în posesia Agentului guvernamental. Astfel, restrîngerea dreptului la informație prevăzută la articolul 10 alin. (4) din Legea nr.151 din 30 iulie 2015 nu urmărește un scop legitim și nu este necesară într-o societate democratică.

Dreptul la informație este un drept fundamental al omului, fiind garantat de art. 34 din Constituție. Alineatul (1) al articolului constituțional prevede că: „Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit”. Acest drept obligă autoritățile publice să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal. Dreptul la informație nu poate fi asigurat decât printr-un nivel adecvat al transparenței autorităților publice. Curtea reiterează că orice autoritate este obligată să ofere informațiile solicitate, atît timp cît nu există un motiv legitim de a refuza această solicitare. Dreptul la informație este un drept multidimensional. Acesta servește mai multor categorii de interese individuale și de grup și reprezintă o condiție inițială pentru participarea publicului la procesul democratic. Accesul la informație are consecințe importante pentru funcționarea adecvată a unui regim democratic. Dreptul de acces la informație este un instrument important pentru identificarea abuzurilor, greșelilor de administrare, corupției și pentru punerea în aplicare a drepturilor sociale și economice importante. Totodată, Curtea a reținut anterior că dreptul la informație poate fi supus unor excepții, care să permită abținerea de la prezentarea anumitor categorii de informații. Aceste excepții includ protecția securității naționale, a relațiilor internaționale, a vieții private a persoanelor, a confidențialității comerciale, a ordinii publice și a punerii în aplicare a legii, precum și refuzul de a prezenta informațiile primite în condiții de confidențialitate sau cele care rezultă din discuțiile interne. Pentru a putea fi invocate, excepțiile trebuie să justifice existența unui prejudiciu pentru interesul public, în cazul în care informațiile ar fi comunicate.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a statuat că libertatea de a primi informații, menționată la alineatul 2 al articolului 10 din Convenție, se referă mai întîi de toate la accesul la sursele generale de informații și vizează în primul rînd interdicția impusă unui stat de a

împiedica o persoană să primească informații pe care alții doresc sau pot fi dispuși să o acorde. În același timp, Curtea Europeană a subliniat că autoritățile statului, pe lângă obligația de a nu interveni arbitrar în viața privată a unei persoane, urmează să întreprindă acțiuni care implică adoptarea unor măsuri menite să asigure respectarea vieții private chiar și în sfera relațiilor între persoane. Cât privește accesul la informațiile cu caracter oficial, prezintă relevanță Recomandarea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei nr. 19 privind accesul la informația deținută de autoritățile publice, adoptată la 25 noiembrie 1981, conținând următoarele prevederi: „[...] *Orice persoană [...] are dreptul să obțină, la cerere, informații deținute de autoritățile publice, altele decât organele legislative și autoritățile judiciare.* [...] Principiile respective pot fi supuse doar acelor limitări și restricții care sunt necesare într-o societate democratică pentru protejarea intereselor publice legitime (cum ar fi securitatea națională, siguranța publică, ordinea publică, bunăstarea economică a țării, prevenirea infracțiunilor sau pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale), precum și pentru protecția vieții private și a altor interese individuale legitime, urmând să se țină cont, cu toate acestea, de interesul specific al unei persoane în obținerea informației deținută de autoritățile publice care îl privește personal.

Curtea notează că Legea privind accesul la informație a fost adoptată întru dezvoltarea dispozițiilor art. 34 din Constituția Republicii Moldova, în scopul creării unui cadru normativ general privind condițiile de realizare a dreptului de acces al cetățenilor la informațiile deținute de autoritățile publice. În același timp, Curtea observă că norma supusă controlului de constituționalitate vizează restrângerea dreptului la informație, protejat de articolul 34 din Constituție. Astfel, în vederea neafectării dreptului la viața privată a persoanelor, accesul la actele aflate în procedura Agentului Guvernamental poate fi limitat. Restriângerea dreptului de acces la o anumită categorie de informație este necesar pentru protejarea „altui drept”, în special – protejarea drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, precum și împiedicarea divulgării informațiilor confidențiale. Ținând cont de specificul procedurii de reprezentare a statului în fața Curții Europene și al obligațiilor Agentului guvernamental ce derive din acestea, este necesară reglementarea caracterului confidențial al anumitor categorii de informații prevăzute de Legea nr. 151 din 30 iulie 2015 cu privire la Agentul guvernamental.

Prin urmare, în vederea eliminării constrângerilor, precum și stabilirea unui just echilibru între dreptul de acces la informație și protecția drepturilor persoanelor, a fost elaborat proiectul Legii cu privire la modificarea și completarea Legii nr. 151 din 30 iulie 2015 cu privire la agentul guvernamental. Proiectul prevede reglementarea caracterului confidențial a anumitor informații deținute de Agentul guvernamental, însă fără a excepta integral și în mod automat toate categoriile de informații deținute de Agentul Guvernamental.

În această ordine de idei proiectul sus-menționat are drept scop executarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 16 din 18 mai 2016 privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 alin. (4) Legii nr. 151 din 30 iulie 2015 cu privire la agentul guvernamental, precum și înlăturarea restricțiilor excesive cu privire la informația aflată în posesia Agentului guvernamental.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de față nu atrage cheltuieli financiare suplimentare.

Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, actele normative care trebuie elaborate sau modificate

Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect, nu este necesară modificarea altor acte normative.

Respectarea transparenței în procesul decizional. Denumirea autorităților care au avizat proiectului de act normativ.

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, Proiectul a fost plasat pe paginile web ale Ministerului Justiției (directorul „Transparența decizională”, compartimentul „*proiecte de acte legislative remise spre coordonare*”).

Viceministru

Nicolae EȘANU